

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2}, АПРИЛ 2010 ГОДИНА

През април 2010 г. **общият показател на бизнес климата**³ се покачва с 4.4 пункта в сравнение с предходния месец (граф. 1). Подобриенето се дължи на по-благоприятните мнения на стопанските ръководители от всички наблюдавани отрасли - промишленост, строителство, търговия на дребно и услуги.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността” през април 2010 г. нараства с 5.6 пункта в сравнение с март (граф. 2). Това се дължи на по-оптимистичните оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията. Оценката за настоящата производствена активност се подобрява (балансовият показател се покачва с 9.6 пункта) (граф. 3), като и очакванията за дейността и за износа през следващите три месеца са в същата посока. По-благоприятно се оценяват също конкурентните позиции на предприятията както на вътрешния пазар, така и на пазарите в страните във и извън Европейския съюз. По отношение на очакванията за персонала все още има намерения за съкращаване сред близо 15% от предприятията.

През април основните проблеми за развитието на бизнеса в отрасъла продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене както от страната, така и от чужбина (граф. 4).

Средното натоварване на мощностите в промишлеността през април нараства с 4.4 пункта в сравнение с януари и достига 68.9% (граф. 5). Осигуреността на производството с поръчки (измерена в брой месеци) обаче приблизително се запазва и се оценява на 4.5 месеца.

По отношение на продажните цени в промишлеността през следващите три месеца съществуват слаби очаквания за повишение.

Строителство. През април съставният показател „бизнес климат в строителството” се покачва с 3.6 пункта (граф. 6). Анкетата отчита, че строителната активност се свива по-бавно в сравнение с предходните месеци (граф. 7). През последния месец има и известно увеличение на броя на клиентите със закъснения в плащанията. Същевременно обаче силно са подобрени очакванията за дейността през следващите три месеца (9.7 пункта увеличение на балансовия показател). През следващите шест месеца предприятията очакват и повишен приток на нови поръчки (граф. 8).

По отношение на факторите, затрудняващи дейността, по-малко предприятия са посочили финансовите проблеми, но те остават първостепенни за тях. Несигурната икономическа среда също е основен проблем за 58.8% от предприятията, следвана от затрудненията с недостатъчното търсене, които се увеличават през април (граф. 9).

Същевременно през следващите три месеца не се очаква повишение на продажните цени на строителната продукция.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно” през април се повишава с 2.5 пункта в сравнение с предходния месец (граф. 10). Това се дължи на по-оптимистичните очаквания на търговските предприемачи за състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Обемът на продажбите през последните три месеца се оценява като намален, но очакванията за продажбите и за поръчките към доставчиците са значително по-оптимистични. По отношение на персонала има слаби очаквания за неговото намаление през следващите три месеца.

Недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда продължават да бъдат главните фактори, затрудняващи дейността на предприятията в сектора, като намалява негативното влияние на втория фактор в сравнение с предходния месец (граф. 11).

По мнение на търговците на дребно се очаква известно увеличение на продажните цени през следващите три месеца (граф. 12).

Услуги⁴. През април съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ нараства с 4.4 пункта в сравнение с март (граф. 13) поради по-добрите оценки на мениджърите за настоящото бизнес състояние на предприятията и по-оптимистичните им очаквания за следващите шест месеца (граф. 14). Относително по-благоприятни са оценките за търсенето на услуги (граф. 15), както и за заетите в сектора през последните месеци, или с други думи тяхното намаление е с по-бавно темпо. За следващите три месеца обаче се очаква положителна промяна както по отношение на търсенето, така и по отношение на персонала.

Несигурната икономическа среда продължава да е основен фактор, затрудняващ дейността на предприятията, следван от конкуренцията в бранша (граф. 16).

През април преобладават очакванията за запазване на цените в сектора на услугите през следващите три месеца (граф. 17).

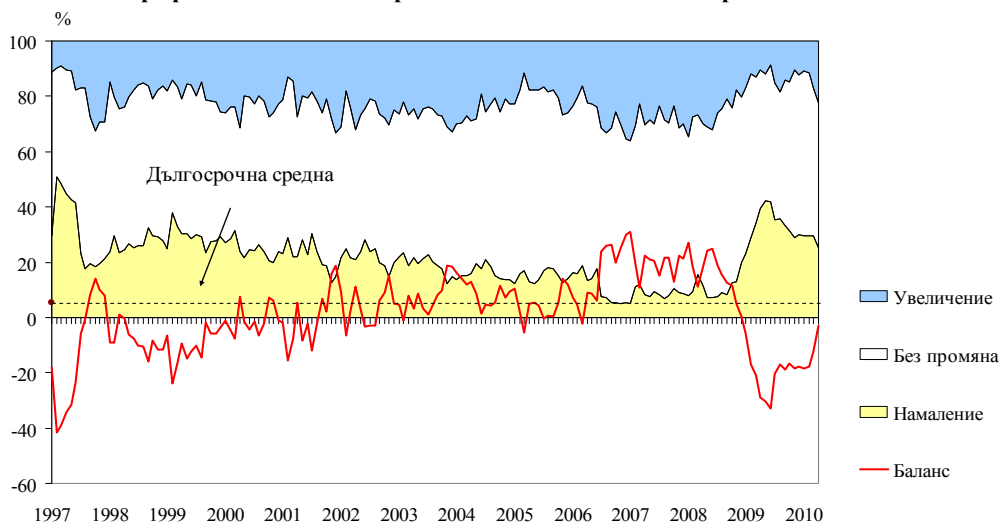
Графика 1. Бизнес климат - общо

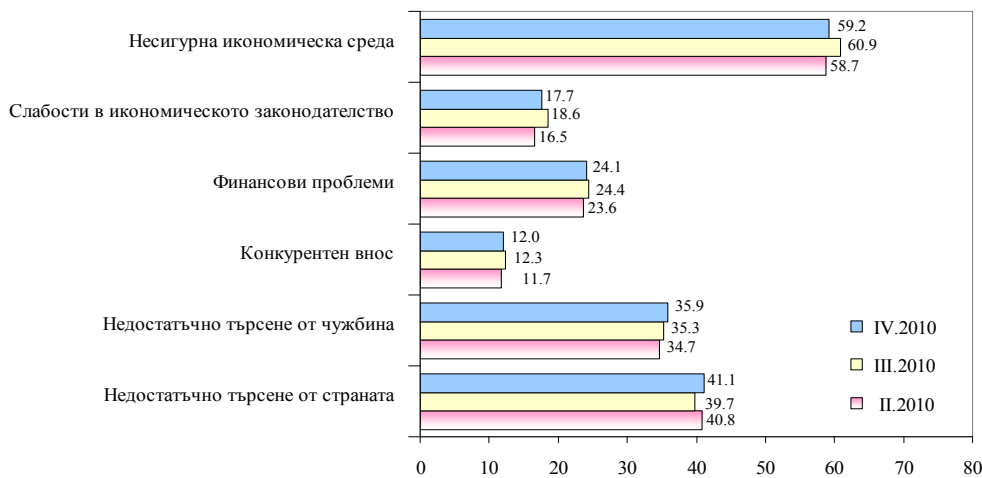
Графика 2. Бизнес климат в промишлеността

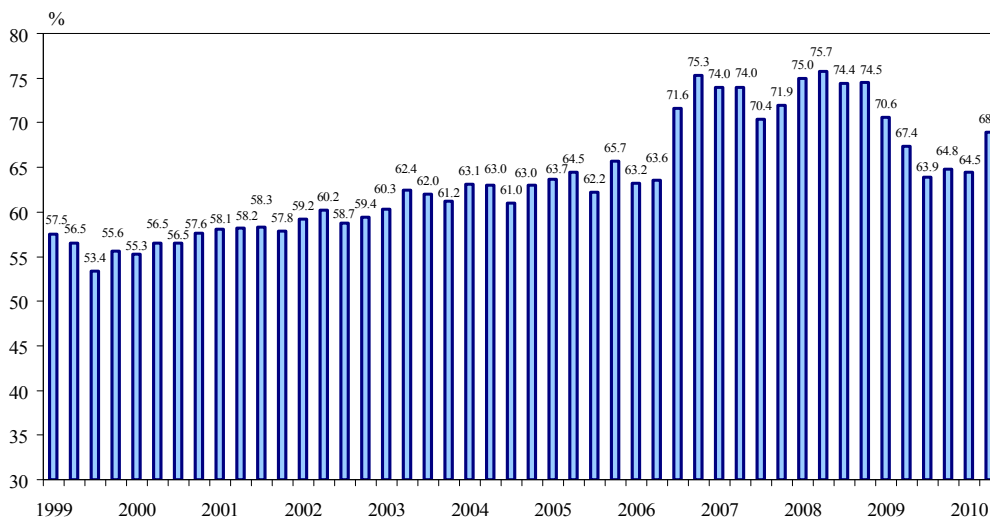
Графика 3. Настояща производствена активност в промишлеността

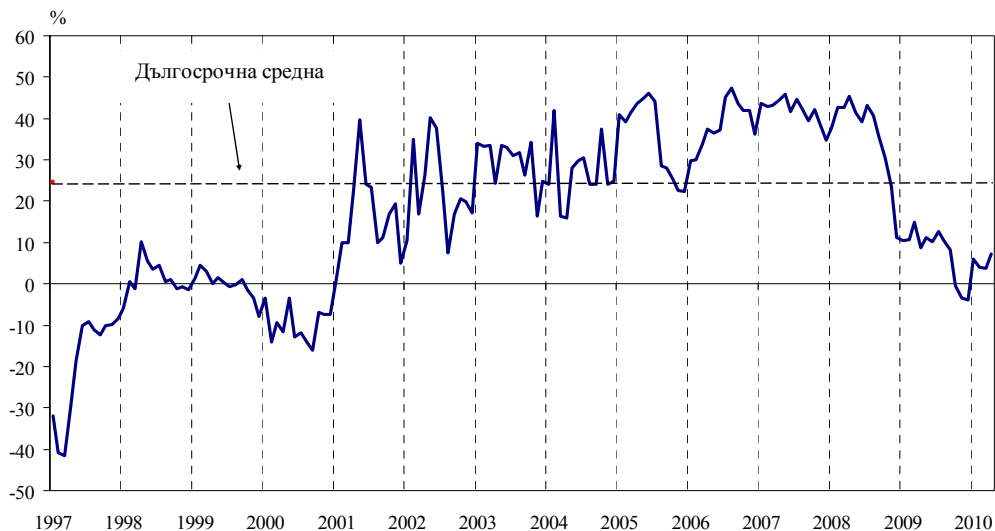
**Графика 4. Затруднения в производствената дейност в промишлеността
(Относителен дял от предприятията - %)**

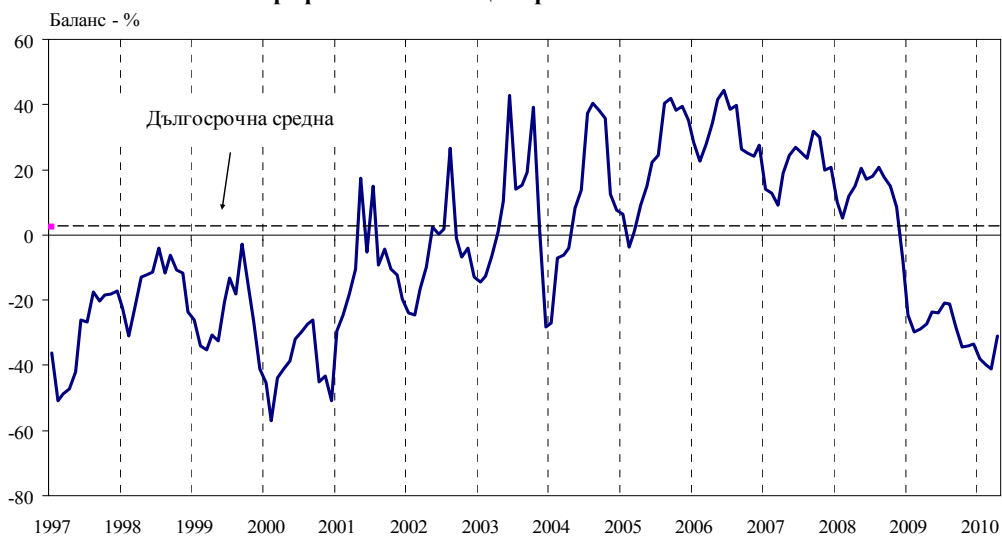
Графика 5. Средно натоварване на мощности в промишлеността

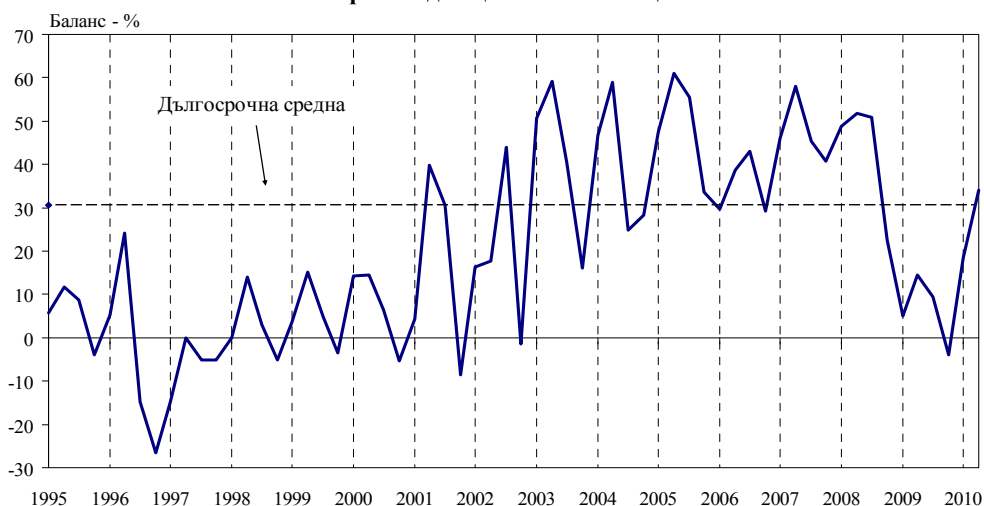
Графика 6. Бизнес климат в строителството

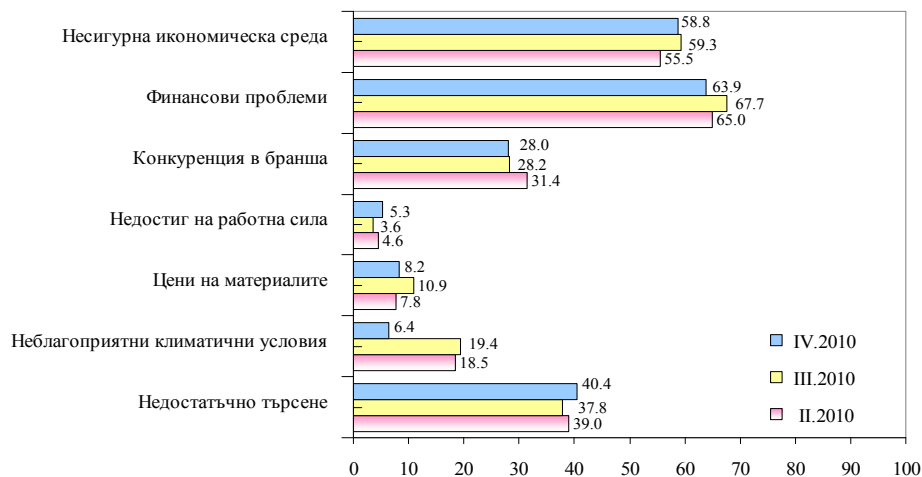
Графика 7. Настояща строителна активност

Графика 8. Очаквания за нови поръчки в строителството през следващите шест месеца

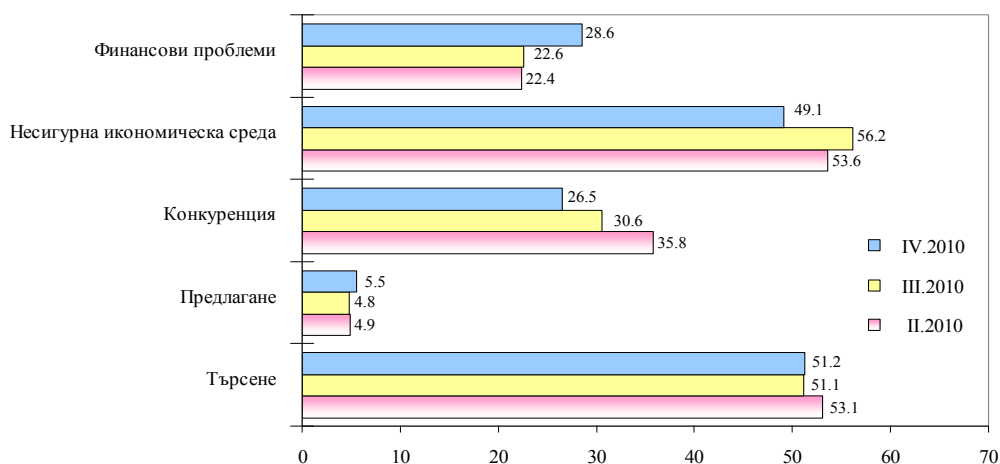
Графика 9. Затруднения в строителната дейност (Относителен дял от предприятията - %)

Графика 10. Бизнес климат в търговията на дребно

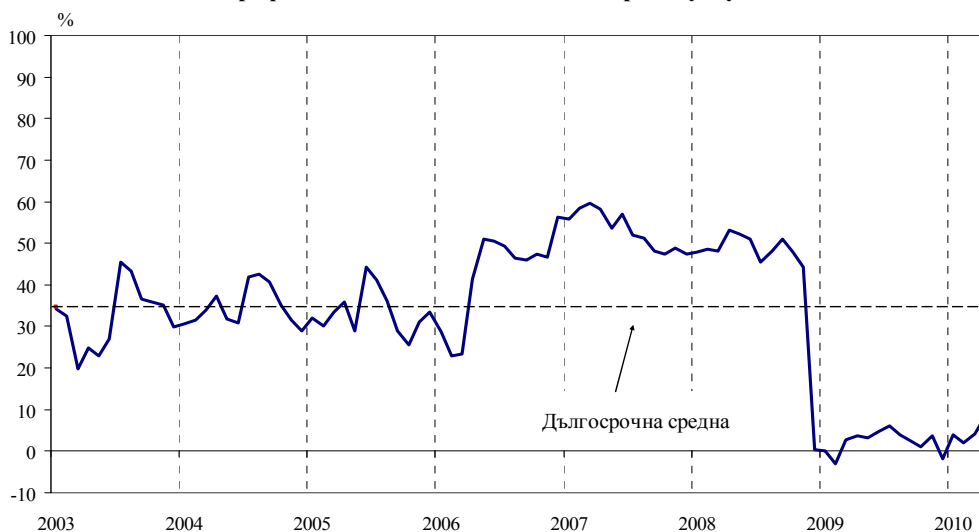
Графика 11. Фактори, ограничавщи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията - %)

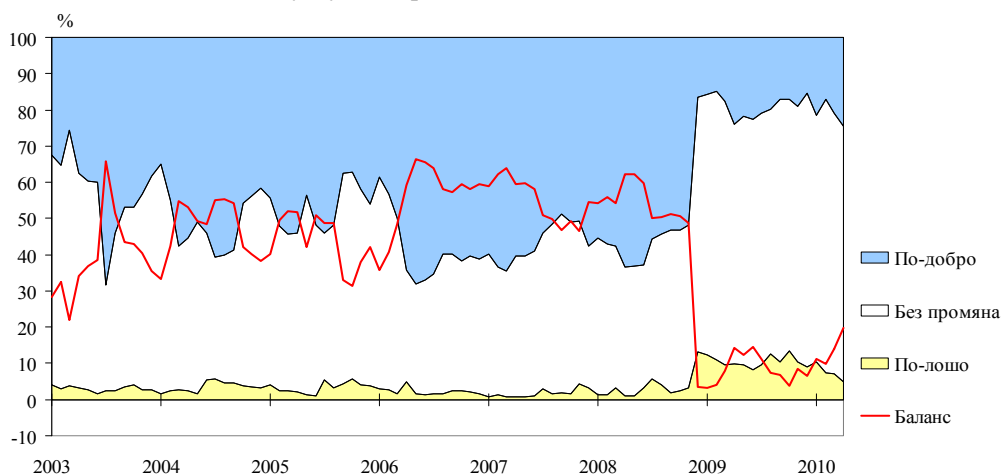
Графика 12. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

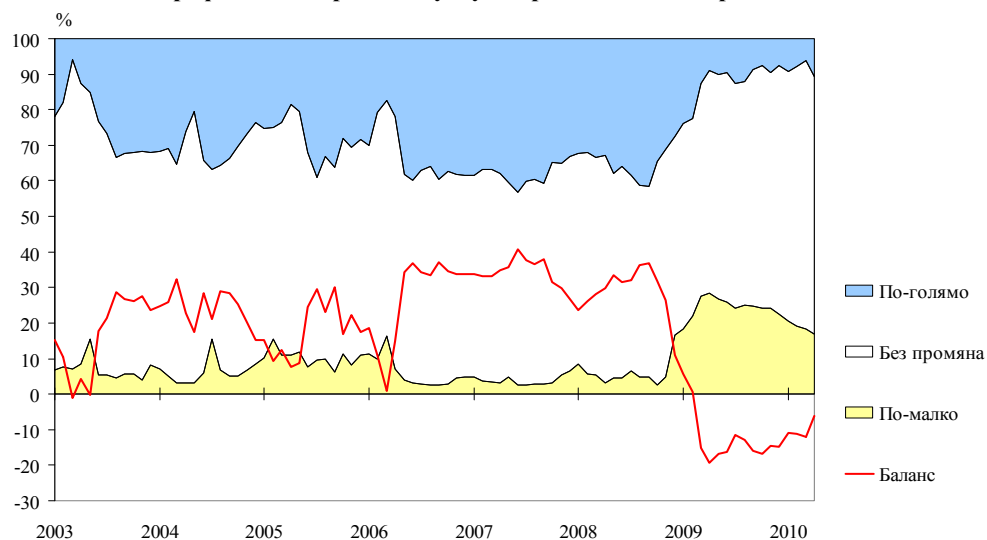
Графика 13. Бизнес климат в сектора на услугите

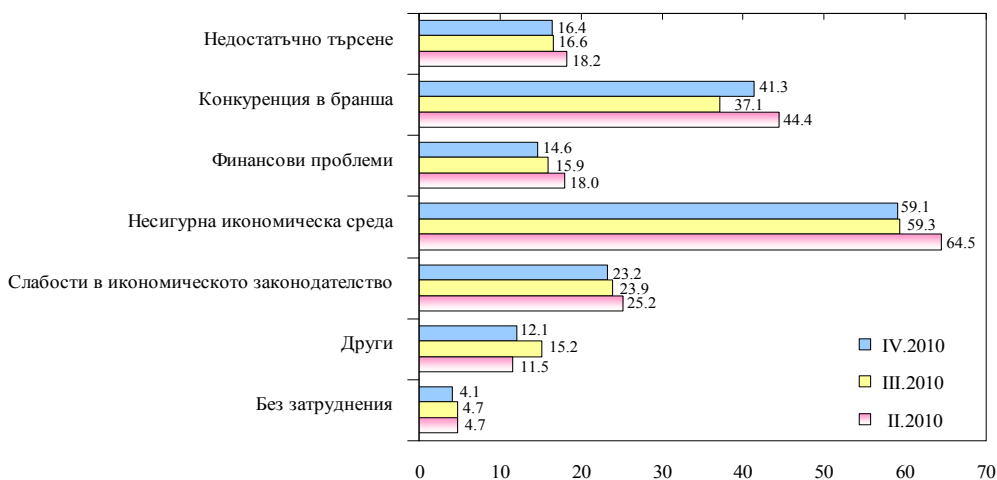
Графика 14. Очаквано бизнес състояние на предприятията от сектора на услугите през следващите шест месеца

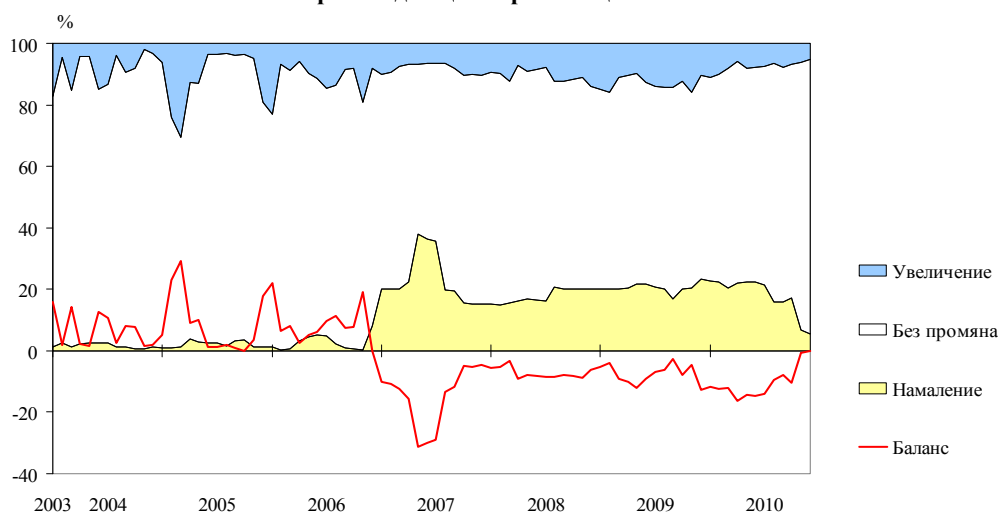
Графика 15. Търсене на услуги през последните три месеца

**Графика 16. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите
(Относителен дял от предприятията - %)**

**Графика 17. Очаквания за цените в сектора на услугите
през следващите три месеца**

¹ От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

² Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорична скала от типа: „увеличение”, „без промяна”, „намаление” или „над нормално”, „нормално”, „под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. Показателят „бизнес климат” е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

³ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

⁴ Без търговия.